ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟΥ ΛΕ ΠΕΛΕΤΙΕ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΕΡΛΑΙΝ

Ο Βερλαίν, κυριευμένος ἀπὸ ἕνα ξαφνικὸ ἐνθουσιασμό, λησμόνησε τότε τὴν ἄρρωστη γυναίκα του, δηλαδὴ τὴν ἔσωσε ἔτσι ἀπὸ ἕναν κίνδυνο χειρότερο κ' ἴσ' τὴν ἀρρώστεια, λησμόνησε καὶ τὸ γιατρό ποὺ πήγαινε νὰ φέρη κ' ἀπωφάσισε νὰ φύγη ἀμέσως μαζὺ μὲ τὸν φίλο του τὸν Ρεμπό.

Πρωτοῦ, ὡστόσο, φύγη ἀπὸ τὸ Παρίσι, πρόφτασε νὰ πεταχτῆ ὥς τὸ σπίτι τῆς μητέρας του, γιὰ νὰ τῆς πάρη χρήματα. Καὶ πράγματι, ἡ χήρα Βερλαίν δὲν ἔφερε καμμιὰ δυσκολία νὰ γεμίση τὸ πορτοφόλι τοῦ γιοῦ της.

Ἔπειτα ξαναγύρισε καὶ βρῆκε τὸν Ρεμπὸ κ' ἔφυγαν κ' οἱ δυὸ στὶς 10 τὴ νύχτα, μὲ τὸ τραῖνο τῆς Λίλλης. Εἶχαν βγάλει εἰσιτήρια γιὰ τὸ Ἀρράς, ὅπου κ' ἔφτασαν κυμὰ τὰ χαράματα. Ἐκεῖ μπῆκαν στὸ μπάρ τοῦ σταθμοῦ κ' ἄρχισαν νὰ πίνουν, κουβεντιάζοντας συγχρόνως ἐπίτηδες μὲ τέτοιο ἄπαντο τρόπο, ὥστε νὰ τοὺς νομίσουν γιὰ κακοποιοὺς, ποὺ εἶχαν κάνει κάποιο ἔγκλημα καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸ σκάσουν. Τὸ ἀνατάσσαστο ὑπόψιμό τους ἐνίσχυσε αὐτὴ τὴν ἐντύπωση ποὺ ἤθελαν νὰ κάνουν στοὺς ἄλλους. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τοὺς πάσουν δυὸ χωροφύλακες καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσουν μπροστὰ στὸν ἀνακριτή.

Ἐκεῖ ὁ Ρεμπὸ, ποὺ μποροῦσε νὰ κλαίη ἄποτε τοῦ ἄρεσε, ἄρχισε νὰ χύνη ἄφθονα δάκρυα κ' ὁ Βερλαίν, ποὺ ξαναγίνε πάλι ἀστός, πῆρε ἐπίσημο ὕφος κ' ἄρχισε νὰ ἐπιδεικνύη τὰ χαρτιά του καὶ τὰ ἄφθονα χρήματά του.

Ὁ δικαστής, ἂν καὶ δὲν βρῆκε τίποτε ἐνοχοποιητικὸ εἰς βάρος τους, πάντως, καλοῦ-κακοῦ, διέταξε ἕνα ἐνωμοτάρχη νὰ συνοδεύση τοὺς δύο φίλους ὥς τὸ σταθμὸ κ' ἐκεῖ νὰ τοὺς ἐπιβιβάση στὸ τραῖνο γιὰ τὸ Παρίσι.

Ἔτσι, τὴν ἐπομένη κάθας τῆς ἀνεκφράστου τους, βρέθηκαν πάλι στὸ Παρίσι.

Ἐνταγμεταξύ, ἡ Ματθίλδη, στὸ κρεββάτι της, εἶχε ξεπερβλαθῆ ἀπὸ τὴν ἀγωνία γιὰ τὴν τύχη τοῦ σιζύγου της, ἐνῶ οἱ γονεῖς της, ἀνήσυχοι κ' αὐτοὶ γιὰ τὴν ἐξαφάνισι τοῦ γαμπροῦ τους, τὸν ἀναζητοῦσαν σὰ σπίτια ὅλων τῶν φίλων του καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα τὸ νεκροταφεῖο.

Οἱ δυὸ ποιηταὶ ὅμως οὔτε νοιαζόντουσαν καθόλου γι' αὐτό. Εὕρισκαν τὴν περιπέτειά τους ἀστειοτάτη, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ κόλας ἔπιαναν τὸ ἐξπρὲς τοῦ Σεντάν. Κατέβηκαν στὴ Σαρλεβίλ, τὴν πατρίδα τοῦ Ρεμπὸ, ὅπου, ἐννοεῖται, ἀπέφυγαν νὰ πλησιάσουν στὴ γυναίκα ποὺ κατοικοῦσε ἡ μητέρα τοῦ ποιητοῦ. Ἐκεῖ κατέλυσαν στὸ σπίτι τοῦ κοινοῦ φίλου τους, τοῦ Μπρετάνι, κ' ἤταν καὶ κάτισαν ὥς τὰ μεσάνυχτα.

Μὰ οἱ δυὸ φυγάδες δὲν εἶχαν διαβατήρια. Πῶς θὰ κατώρθωναν νὰ περάσουν τὰ σύνορα ; Μὰ ὁ Μπρετάνι τοὺς διευκόλυνε σ' αὐτό. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, τοὺς ὁδήγησε ὥς τὸ σπίτι ἑνὸς ἁμαξᾶ, τὸν ὁποῖο ξύπνησε καὶ τοῦ εἶπε :

—Ζάν, ἀδερφέ μου, ἔχω ἐ'ὶ ὦ δυὸ παπάδες, φίλους μου, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη τῶν ὑπηρεσιῶν σου. Σήκω καὶ ζέψε τὸ Τέρας τῆς Ἀποκαλύψεως...

Πράγματι, ὁ ἁμαξᾶς σηκώθηκε ἀμέσως, ἔζεψε τὸ κάρρο του καὶ φόρτωσε σ' αὐτὸ τοὺς δυὸ φίλους. Πέρασαν μέσα στὸ σκοτάδι τὰ σύνορα κ' ἔφτασαν κατὰ τὶς τρεῖς τὸ πρωὶ στὸ πρῶτο Βελγικὸ χωριό.

Ἀπὸ κεῖ, ὁ Βερλαίν κ' ὁ Ρεμπὸ τράβηξαν πεζοὶ γιὰ τὶς Βρυξέλλες.

Τῆς πρώτης μέρας τῆς διαμονῆς του στὶς Βρυξέλλες, ὁ Βερλαίν ἔγραψε στὴ σιζύγο του αὐτὴ τὴ σύντομη ἐπιστολή :

«Φτωχή μου Ματθίλδη. Μὴ θλίβεσαι, μὴν κλαῖς. Ἔκανα ἕνα κακὸ ὄνειρο. Θὰ ξαναγυρίσω μιὰ μέρα».

Ἡ Ματθίλδη γράφει στὰ «Ἀπομνημονεύματά» της ὅτι ἔνοιωσε μεγάλη ἀνακούφισι, μαθαίνοντας ὅτι ὁ σύζυγός της ἦταν ζωντανός. Πῆγε μάλιστα ἀμέσως στὸ σπίτι τῆς πεθερᾶς της, γιὰ νὰ τὴν καθησυχάση σχετικῶς μὲ τὴν τύχη τοῦ γιοῦ της. Μὰ κ' αὐτὴ εἶχε λάβει συγχρόνως μιὰ ἐπιστολή. Βλέποντας τὴ νύφη της, ἐπέστη μιὰ κρίση δακρύων. Ἡ ἐξέλιξη τῆς Ρόζα Ντιέ, ἡ ὁποία βρισκόταν ἐκείνη τὴν ὥρα κοντά της, πληροφόρησε τὴν Ματθίλδη ὅτι ἡ κ. Βερλαίν, ἀφοῦ διάβασε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ γιοῦ της. ἀπὸ τὴν ἀπελπισία της ἔξεσε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ νύχια της. Καὶ πράγματι, τὰ σημάδια φαινόντουσαν ἀκόμη στὸ πρόσωπό της.

Ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, ἔφτασε καὶ δεύτερη ἐπιστολὴ τοῦ Πὼλ στὴ Ματθίλδη. Τῆς ἔγραφε ὅτι εἶχε σχετισθῆ μὲ πολιτικοὺς φυγάδες κ' ὅτι σκόπευε νὰ γράψη ἕνα βιβλίο γιὰ τὴν Κομμούνα καὶ γιὰ τὶς φρικαλεότητες ποὺ εἶχε διαπράξει ὁ τακτικὸς στρατός. Τὴν παρακαλοῦσε συγχρόνως νὰ τοῦ στείλη ἀστρόφρουχα, ροῦχα, καθὼς καὶ ἑπάφορα χαρτιά, ποὺ εἶχαν μείνει στὰ συρτάρια τοῦ γραφείου του.

Κατὰ τὶς βεβαιώσεις τῆς Ματθίλδης, καθὼς ἔψαχνε νὰ βρῆ τὰ χαρτιὰ αὐτά, ἀνακάλυψε τὶς ἐπιστολὲς ποὺ εἶχε στείλει ὁ Ρεμπὸ στὸ σύζυγό της. Ὁ Βερλαίν ὅμως ἰσχυρίζεται σχετικῶς τὸ ἀντίθετο καὶ βεβαιώνει ὅτι ἡ σύζυγός του, ἐπίτηδες, γιὰ νὰ βρῆ τὶς ἐπιστολὲς αὐτές, παραβίασε τὰ κλειδωμένα συρτάρια του. Πάντως, ἡ Ματθίλδη ἔμεινε κατάπληκτη. Καὶ γράφει :

«Ἦσαν τόσο παράδοξες ἡ ἐπιστολὲς αὐτές, ὥστε μόνον ἕνας τρελλὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὶς γράψη».

Δὲν εἶχε καμμιὰ ἀμφιβολία. Γι' αὐτήν, ὁ Ρεμπὸ ἦταν ἕνας ἀνισόρροπος κ' ἐπικίνδυνος, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κάνη μεγάλο κακὸ στὸ σύζυγό της, τὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ της. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ κάνη μιὰ τελευταία προσπάθεια, γιὰ ν' ἀποσπάση τὸν σύζυγό της ἀπὸ τὸν φίλο του.

Στὶς 21 Ἰουλίου λοιπόν, ἡ Ματθίλδη, συνοδευμένη ἀπὸ τὴν μητέρα της, ἔφυγε γιὰ τὶς Βρυξέλλες, ἀφοῦ προηγουμένως εἰδοποίησε τὸν σύζυγό της γιὰ τὴν ἄφιξή της. Στὸ «Ξενοδοχεῖο τῆς Διέγης», ὅπου κατέλυσε κ' ὅπου περίμενε νὰ συναντήση τὸν σύζυγό της, γιατί κ' αὐτὸς κατοικοῦσε ἐκεῖ, ἔμαθε ὅτι ὁ Βερλαίν μὲ τὸν φίλο του «ἔχε φύγει κ' ὅτι θὰ ἐπέστρεφε στὶς ὀχτὼ τὸ πρωί, γιὰ νὰ συναντήση τὴ σύζυγό του. Ἐνταμεταξὺ ἡ δυὸ γυναῖκες ἀνέβηκαν ν' ἀναπαυθοῦν στὶς κάμαρές τους. Ἡ Ματθίλδη πλάγιασε στὸ κρεββάτι της. Στὴν ὡρισμένη ὥρα ὁ Βερλαίν ἔφτασε. Νὰ πῶς περιγράφει ὁ ἴδιος τὴ συνάντησή του αὐτὴ μὲ τὴν σιζύγό του, σ' ἕνα ποίημά του :

Σὲ βλέπω ἀκόμα, μισανοίγοντας (τὴν πόρτα.
ἡσουνα στὸ κρεββάτι κουρα- (σμένη.
μὰ, ὦ σῶμα ἀνάλαφρο, ποὺ (ὁ ἔρως τὸ φουν- (τώνει.
πετάχτηκες γυμνὴ (καὶ δακρυσμένη.
Ὦ ! τί φιλιά, τί (ἀγκαλιάσματα (τρελλά.
χαμογελοῦσα μέσ' (ἀπὸ τὰ δάκρυα σου.

Ἡ Ματθίλδη κοιλιακεύτηκε, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ἀντίκρυσμά της προφάλεσε στὸν σιζύγό της τὴ μετάνοια καὶ τὸν ἐρωτικὸ πόθο.

Πίστευε ὅτι ἔπειτ' ἀπ' αὐτό, ὁ Πὼλ, πειθήνιος, θὰ τὴν ἄφηνε νὰ τὸν ὁδηγήση στὸ Παρίσι.

Ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιο τῆς μετανοίας, ξεγελιόταν οὐτοῦ.

Χαμογελοῦσα μέσ' ἀπὸ τὰ δάκρυά σου...

Ὁ Πὼλ γελοῦσε, μὰ ἡ Ματθίλδη ἔκλαιγε μόνο.

Ὁ φαῦλος γέλοῦσε μὲ τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυναν ἄλλα μάτια κ' ὄχι τὰ δικά του.

Λίγες ὧρες ἀργότερα μετὰ τὴ συνάντησή τους, οἱ δύο σύζυγοι βρισκόντουσαν σ' ἕνα δημόσιο κῆπο, κοντὰ στὸ σταθμὸ τοῦ Βορρᾶ. Ὁ Πὼλ, περιπατώντας στὸ μάκρος τῶν δενδροστοιχιῶν, προσπαθοῦσε νὰ ἐξηγήση στὴ γυναῖκα του τὴ δύναμη τῆς ἠλίας, ποὺ τὸν ἔνωνε μὲ τὸν Ρεμπὸ, καὶ νὰ τὴν πείση ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἐγκαταλείψη. Ἡ νέα γυναῖκα πάλι, ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ πείση τὸν σύζυγό της νὰ τὴν ἀκολουθήση στὸ Παρίσι.

Ἀλλὰ δάκρυα τῆς γυναίκας του, ἡ συστάσεις τῆς πεθερᾶς του, ἡ ἀποια συνάντησή τους δυὸ σιζύγους στὴν ἀποθάθρα τοῦ σταθμοῦ, στεναχώρησαν σὸ τέλος τὸν φυγάδα σιζύγο, τὸν συγκίνησαν ἴσως.

Ἡ στάσις τοῦ Βερλαίν κάνει κανένα νὰ πιστέψη ὅτι ἂν ὁ διάβολος τοῦ ζητοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ πῆ εἰλικρινῶς τὴν προτίμησί του, θὰ ἀπαντοῦσε : «Ἔ ! ἂς ξαναγυρίση ἡ μικρὴ στὸ Παρίσι κ' ἐὰς μὲ περιμένη ἐκεῖ φρόνιμα... Ὅταν ὁ Ἀρθοῦρος κ' ἐγὼ θὰ κουραστοῦμε νὰ τριγυρίζωμε μαζύ, θὰ ξαναγυρίσω κοντά της, μὲ μιὰ καινούργια εὐχαρίστηση...».

(Ἀκολουθεῖ)